

Užívání umělé inteligence ve výuce na DPG

Dokument byl vytvořen na základě Stanoviska k využívání umělé inteligence ve výuce na Masarykově univerzitě z dubna 2023, promptu ChatGPT 3.5 a lidské inteligence. Právní omezení věku uživatelů čerpáme z webu ucimsai.cz.

Úvodem

Generativní inteligence (dále jen AI) je nastupující fenomén, který pravděpodobně ovlivní celá odvětví lidské činnosti. Na DPG (dále jen škole) považujeme za nemožné věc takového významu ignorovat nebo zakazovat. Uvědomujeme si ale zároveň, že z povahy věci nemůžeme dohlédnout budoucí podobu AI a dopady jejího nasazení. Taktéž si uvědomujeme, že užívání AI je eticky problematické, a proto stanovujeme základní etický rámec jejího zapojení do výuky.

Následující principy mají být východiskem pro etické, tvůrčí, přínosné a bezpečné využívání nástrojů AI v prostředí školy.

Podmínky užívání AI

- AI smí ve výuce užívat studenti starší 13 let.
- Studenti mladší 18 let smí AI užívat pouze se souhlasem zákonného zástupce daného prostřednictvím školního informačního systému Bakaláři.

DPG při využívání nástrojů AI doporučuje:

Studentům a studentkám

- **Bud'te zvědaví.** Seznamujte se s principy fungování nástrojů AI a sledujte vývoj v této oblasti (pochopení mechanismu AI je klíčové mj. pro pochopení jejich silných stránek i limitů). Zajímejte se, k čemu a jak je můžete při svém studiu smysluplně využívat. Kompetence spojené s aktivním využíváním nástrojů AI budou nabývat na důležitosti a lze předpokládat, že je budou vyžadovat i vaši budoucí zaměstnavatelé.
- **Bud'te pragmatičtí.** Nástrojů AI využívejte v první řadě pro podporu svého učení a k rozvoji dovedností spojených se studiem. Mohou pomáhat se zpracováním dat, s formulací odpovědí na různé otázky, s nimiž se při studiu setkáte, a samozřejmě s vypracováním textů. Zároveň však mohou nástroje AI uživatele snadno svést na scestí.
- **Bud'te kritičtí.** Vždy se ptejte na zdroj a ověřte informace, které AI generuje. Nezaměřujte se pouze na to, co AI říká, ale používejte ji jako nástroj pro podporu vašeho vlastního myšlení. Mějte na paměti, že zejména ve faktických záležitostech jde (z podstaty věci) o nespolehlivý zdroj informací.
- **Bud'te opatrní a zdrženliví.** Neposkytujte AI žádné osobní údaje nebo citlivé informace, jako jsou hesla, adresy nebo telefonní čísla, skutečná jména nebo intimní informace. Pamatujte, že se mohou dostat k nepovolaným osobám.
- **Bud'te svědomití a poctiví.** Přestože využití AI studium v mnohém zjednodušuje, nesmí vést k tomu, že polevíte ve svém studijním úsilí a spolehnete se plně na výstupy poskytované těmito nástroji.

- **Jděte do hloubky.** Povrchní fakta je snadné dohledat, esej sestavenou z klišé si snadno vygenerujete. Chtějte od sebe i od ostatních víc, mějte nad schopnosti AI převahu v tom, co je bytostně lidské: v souvislostech, v hluboké kreativitě, kritickém myšlení, humanismu a etickém rozměru lidské existence.

- **Bud'te transparentní.** Využití nástrojů AI musí být v souladu s principy morální integrity a musí být transparentní. Pokud vyučující využití nástrojů AI v určitých případech nedoporučuje, respektujte to. Za všech okolností otevřeně deklarujte, resp. citujte využití nástrojů AI, a to především v písemných pracích. Nepřiznané využití AI je principiálně stejné jako tzv. ghostwriting (práce psané na zakázku, jedna z forem plagiátorství).

- **Bud'te zodpovědní.** AI dokáže násobit lidské schopnosti v dobrém i špatném smyslu slova. Pamatujte, že za využití výstupů AI je vždy zodpovědný člověk – uživatel. Uvědomte si, že využitím nástrojů AI souhlasíte s podmínkami, které formulují jejich poskytovatelé.

Profesorkám a profesorům

- **Bud'te otevření novinkám.** Sledujte vývoj v oblasti nástrojů AI. Podporujte využívání nástrojů AI studenty.

- **Stůjte nohama na zemi.** Generativní AI není obecná umělá inteligence, tedy to, co známe z dystopických sci-fi románů. Seznamujte se s reálnými možnostmi a omezeními dostupných nástrojů a vysvětlujte je i studentům.

- **Bud'te vynalézaví.** Přemýšlejte o tom, jak práci s nástroji AI integrovat do výuky a kombinovat je s dalšími metodami výuky. Bud'te připraveni tyto metody průběžně měnit, přizpůsobovat vývoji a příkladům dobré praxe.

- **Šiřte ideu poctivosti.** Seznamujte studenty se základními principy poctivosti a morální integrity nejen při využívání nástrojů AI. Doporučujte studentům způsoby, jak využití nástrojů AI v jejich práci deklarovat.

- **Dbejte na zodpovědnost.** Vysvětlujte studentům, že AI je nástrojem, který bere do svých rukou vždy konkrétní člověk – a ten nese zodpovědnost za to, k jakým cílům jej využije.

- **Diskutujte se studenty o budoucnosti.** Rychlý nástup AI budí u mnoha lidí, studenty nevyjímaje, negativní emoce. Mluvte se studenty o jejich i svých emocích, zajímejte se s nimi o budoucí podobu lidských profesí, vnášejte do diskuze racionální a pragmatický pohled.

- **Bud'te vstřícní, transparentní a nastavte jasná pravidla.** Otevřeně formulujte podmínky, za nichž budete využití nástrojů AI studujícími považovat za vhodné ve studiu, při domácí přípravě anebo tvorbě písemných prací. Ved'te studenty k získávání kompetencí, které budou stále důležitější pro jejich budoucí kariéru. Pokud se rozhodnete využití nástrojů AI nedoporučit anebo dokonce zapovědět, studujícím své rozhodnutí objasněte.

- **Bud'te pragmatičtí.** Nástrojů AI využívejte ke zlepšení výuky. Tam, kde je to možné a účelné, zvažte nahrazení domácích písemných prací jinými formami výstupů. Při hodnocení studentských písemných prací klad'te větší důraz na sledování procesu jejich vzniku a také na prezentaci výstupů.

- **Bud'te obezřetní.** Pamatujte, že využíváním nástrojů AI dáváte jejich poskytovatelům řadu informací, které mohou být citlivé povahy.

Příloha: Výstupy generativní AI užití ve školní práci a jejich citace

V souladu s výše uvedenými pravidly a doporučeními mají studenti a učitelé užití AI přiznat. Ideální je citovat klasickým způsobem, doporučujeme tento syntax:

MRÁČEK, Jakub, ed. ChatGPT 3.5. Mechanismus účinku kofeinu na mozek [online]. [cit. 2023-09-08]. Dostupné z: <https://chat.openai.com/c/58103fb5-84b8-44f2-be06-f4f864f7e1ab>

- Jako první je autor promptu (kdo se ptá - ne vždy to musí být autor práce, existují veřejné databáze promptů) v roli editora. Zde MRÁČEK, Jakub, ed.
- Následuje model nebo služba, která ho používá (např. Bard, Dall-e atd.). Zde ChatGPT 3.5.
- Následuje stručný titulek výstupu. Zde Mechanismus účinku kofeinu na mozek. Autor by tu měl specifikovat, k čemu AI využil. Např.
  - Osnova k eseji na téma XY
  - Sumarizace odborných článků na téma XY
  - Překlad textu XY
  - Brainstorming hypotéz k tématu seminární práce XY
  - Vysvětlení pojmu XY
- Následuje datum generování promptu.
- Jako poslední je odkaz na celou konverzaci.

Dne 1. 11. 2023

.....
Mgr. Jiří Jansa,
ředitel školy